

Heleen Heidinga

'De speeltuin is een micromaatschappij, een afspiegeling van wat er speelt in de buurt'

'Van mij zul je niet horen dat 'U over drie weken aan de beurt bent'

'Buurtbewoners bepalen welke rol ik krijg, dat staat van tevoren niet vast'

DE MORES VAN DE SPEELTUIN

Hoe help je mensen in een buurt die als moeilijk en gesloten bekend staat? Waar armoede heerst en culturele groepen soms lijnrecht tegenover elkaar staan? Buurtpastor Heleen Heidinga gaat naar de speeltuin en legt contact met de kinderen van de buurt. Door vertrouwen met hen en hun omgeving op te bouwen, komt ze dichtbij en kan ze hen bijstaan. Zo wordt ze een maatje, ook van hun ouders.

Tekst Frank Dries

In de Utrechtse Geuzenwijk heerst armoede. Bovengemiddeld veel mensen zijn werkloos, lopen bij de voedselbank en kampen met gezondheidsproblemen. Argwaan tegen hulpverleners en instanties is groot. Veel gezinnen in de Geuzenwijk staan onder grote druk. Ouders ervaren veel stress en hebben vaak het gevoel dat ze hun kinderen niet het beste kunnen geven. Buurtpastor Heleen Heidinga richt zich in haar werk op de meest kwetsbare buurtbewoners, dus ook op kinderen. Ze bouwt een band met ze op. Wint hun vertrouwen. Door veel in de buurt te zijn, leren ook de ouders haar kennen en langzaam vertrouwen. Zo beginnen ze stukjes van hun leven met haar te delen. Hoe doet Heleen dat? Door relaties op te bouwen, ze serieus te nemen, zichzelf ook te laten zien en beloftes na te komen. Bijvoorbeeld als een kind met iets zit, dan zoekt ze het uit en komt er op terug. 'Dat is al een enorme steun voor zo'n kind. Dat hele pakket heet werken volgens de presentiebenadering.'

Micromaatschappij

Maar waarom de speeltuin? Heeft die niet van nature een bijzondere kwaliteit, het is er immers altijd leuk om te zijn? 'Dat is wel heel romantisch gesteld', aldus Heleen. 'De moren van de buurt komen er ook tot uiting. Het is een micromaatschappij en zo een afspiegeling van wat er speelt in de buurt. De speeltuin is voor mij een vindplaats die heel toegankelijk is.' Heleen werkt nadrukkelijk niet als hulpverlener, maar ziet zich veel meer als vrouwenspersoon en intermediair als het nodig is. 'Buurtbewoners bepalen welke rol ik krijg, dat staat van tevoren niet vast. Ik koppel met hulp als het nodig is, maar loop niet weg. Mensen

hebben vaak geen vertrouwen meer in hulpverlening en dan komen ze soms bij mij. Ik ontkom ook niet aan de druk als er veel speelt. Van mij zul je niet horen dat 'U over drie weken aan de beurt bent'. Die logica van het systeem sluit niet aan bij de logica van de buurt. Maar ik heb wel grenzen, mensen begrijpen dat wel.' Door voortdurend zichtbaar en laagdrempelig benaderbaar te zijn heeft Heleen een vertrouwensband met de buurt opgebouwd. 'Ik krijg terug dat mensen me ervaren als een vriendin of als een wijze tante, zo een 'die je er wel bij kan hebben'.

Pittige baan

Inmiddels is Heleen zo ver dat een heel aantal kinderen, die vaak op allerlei manieren aandacht tekort komen, buurtpastor Heleen weten te vinden. Ze is 'hun' maatje om mee te spelen en te sparren. En via hen ook de ouders. Ze is iemand die de moeite neemt om hun verhaal te snappen. Daardoor kan ze ook moeilijke thema's aansnijden. Een pittige baan dus, maar Heleen is daar laconiek onder. 'Ik heb ook niet de wijsheid in pacht. Het gaat veel meer over wie ik ben dan de bagage die ik meebreng. Dat voelen de mensen aan, en de kinderen zeker.'

Heleen Heidinga (1976) werkt als één van de vijf buurtpastores voor de Stichting Buurtpastoraat Utrecht.

BUITENBEENTJE

ONBEKEND MAAKT ONBEMIND

Er is een feestje ter ere van een nieuw seizoen van Radio Einstein, een podcast-serie over de bewoners van het asielzoekerscentrum in Utrecht. Er zijn hapjes en drankjes en er speelt een Afrikaanse reggae band. Spontaan wordt er door een paar bewoners van het AZC een Dabke gedanst (een Arabische volksdans) en er sluiten steeds meer Nederlandse gasten aan. Zo dansen daar opeens allerlei nationaliteiten, hand in hand, een Arabische dans op Afrikaanse muziek. Zo makkelijk kan het soms zijn.

Voor Stut theater werk ik mee aan een theatervoorstelling over buitenbeentjes. Maar Radio Einstein, gaat eigenlijk ook een beetje over een groep buitenbeentjes. De meeste van de genodigde gasten zijn nog nooit in een AZC geweest. Het is niet een plek waar je zomaar even naar binnen kan lopen. Dat is precies de reden dat we een podcast over deze plek willen maken. Want wat je niet kent, is moeilijk te begrijpen.

Voor mij gaat community theater over ontmoetingen. Ontmoetingen tussen mensen, die elkaar in het dagelijkse leven niet zomaar tegenkomen. Die spontane dans op dat feestje bewijst voor mij weer de kracht van ontmoetingen. Ik heb voorstellingen gezien met zwervjongeren, bejaarden en een groep Turkse vrouwen. Vaak hebben de spelers en het publiek alleen gemeen dat ze uit dezelfde wijk komen. Ik vind de reacties van het publiek achteraf bijna nog bijzonderder dan de voorstellingen zelf. Mensen die ontroerd zijn, of geraakt worden doordat ze in de spelers dingen van zichzelf herkennen.

Met Radio Einstein willen we een plek creëren waar vluchtelingen hun stem kunnen laten horen. Een ontmoeting met de luisteraar, ook al is het maar via een koptelefoon. De bewoners van het asielzoekerscentrum praten in de afleveringen over vriendschap, over humor, over familie of over hun dromen. Daardoor zijn het ineens geen nieuwkomers, vluchtelingen of asielzoekers meer. Het zijn gewone mensen, waarmee je zomaar een dansje kan doen.

Anne Hogewind is schrijfster en dramaturg bij Stut Theater. Ze werkt mee aan de voorstelling 'Buitengewoon' en met buitenbeentjes, waar in ze de Inclusieve Samenleving bevraagt. Deze gaat op 5 oktober in première, waarna een tournee door de wijken van Utrecht volgt. Meer weten? Kijk op www.stut.nl